

IOBE: Εκτιμήσεις για την ελληνική οικονομία

Επιτάχυνση της ετήσιας εγχώριας ανάκαμψης στο 5,2% το τέταρτο τρίμηνο του 2022, έναντι ανάπτυξης 4,4% στο προηγούμενο τρίμηνο, με ώθηση από τις επενδύσεις (+36,6% από έτος σε έτος) και την ανθεκτική στις πληθωριστικές πιέσεις κατανάλωση των νοικοκυριών (+4,2% από έτος σε έτος), εκτιμά το IOBE. Ανασταλτικά στον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης λειτούργησε η διεύρυνση του ετήσιου ρυθμού μεγέθυνσης των εισαγωγών (+7,5%), σε συνδυασμό με την υποχώρηση των εξαγωγών (-3,5%) για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο.

Μετά την αναθέρμανση της ελληνικής οικονομίας κατά το 4ο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης, σύμφωνα με τον IOBE, εκτιμάται στο 6,1% για το 2022. Ο ισχυρός ρυθμός μεγέθυνσης του προηγούμενου έτους στηρίχθηκε πρωτίστως στην ιδιωτική κατανάλωση (+7,9%) και στις επενδύσεις (+21,8%). Στις αρνητικές εξελίξεις για το 2022 συγκαταλέγεται η διεύρυνση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών (-9,7% ως ποσοστό του ΑΕΠ), με τις εισαγωγές (+10,9%) να αυξάνονται κατά ποσοστό σχεδόν διπλάσιο των εξαγωγών (+4,9%).

Για το 2023, το IOBE αναμένει ηπιότερη ετήσια ανάπτυξη, κατά 2,4% σε πραγματικούς όρους, κυρίως λόγω επιβράδυνσης της παγκόσμιας οικονομίας, σε συνθήκες υψηλού πληθωρισμού και αβεβαιότητας. Ως προς τις συνιστώσες, οι επενδύσεις αναμένεται να συμβάλουν περισσότερο στην ανάπτυξη, με ετήσια αύξηση 7,1% (πάγιες επενδύσεις 10,0%), ακολουθούμενες από μια σχετικά ανθεκτική, αν και σαφώς ηπιότερη, αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης κατά 1,3%. Στον εξωτερικό τομέα, αναμένεται μικρή βελτίωση του υψηλού ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, με τις εξαγωγές και τις εισαγωγές να αυξάνονται ετησίως το 2023 κατά 3,2% και 2,6% αντιστοίχως.

Στο σύνολο του 2022, καταγράφηκε η ισχυρότερη μείωση του ποσοστού ανεργίας από το 2014, κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες, από 14,7% σε 12,4%. Το ισοζύγιο προσλήψεων- αποχωρήσεων στον ιδιωτικό τομέα ήταν θετικό κατά 72,9 χιλ. άτομα το 2022 αλλά χαμηλότερο συγκριτικά με το θετικό ισοζύγιο του 2021 (+133,1 χιλ.). Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη άνοδο στην απασχόληση ήταν ο Τουρισμός (+52,2 χιλ. απασχολούμενοι), η Εκπαίδευση (+32,3 χιλ.), η Μεταποίηση (+22,9 χιλ.) και το Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+19,9 χιλ.).

Κατά την παρουσίαση της έκθεσης, ο γενικός διευθυντής του IOBE, καθηγητής Νίκος Βέππας, σημείωσε:

-Η ελληνική οικονομία, κατέγραψε πέρυσι πολύ υψηλή δυναμική μεγέθυνσης, για δεύτερη συνεχή χρονιά, που έσβησε τη μεγάλη ύφεση που είχε προηγηθεί λόγω της πανδημίας. Για το τρέχον έτος, αναμένεται σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού μεγέθυνσης της οικονομίας, όπως και της υπόλοιπης ευρωπαϊκής.

- Τέσσερις παράγοντες που στηρίζουν την τρέχουσα μεγέθυνση της ελληνικής οικονομίας:

Πρώτον, η ισχυρή ανάκαμψη της κατανάλωσης, η οποία ενδυναμώθηκε και από τα μέτρα στήριξης των νοικοκυριών, αλλά κυρίως εκφράζει συσσωρευμένη αντίδραση μετά τους περιορισμούς της πανδημίας.

Δεύτερον, παρόμοιες τάσεις υπάρχουν και σε άλλες οικονομίες, κυρίως ευρωπαϊκές, και ως αποτέλεσμα η ισχυρή δυναμική του εισερχόμενου τουρισμού.

Τρίτον, η ενεργοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και συναφών ευρωπαϊκών σχημάτων, ευνοεί την οικονομία τόσο άμεσα με τη διοχέτευση ρευστότητας σε διάφορους τομείς της, με σχετικά ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης, όσο και έμμεσα μέσω μεταρρυθμίσεων.

Τέταρτον, το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού δημοσίου χρέους δεν επηρεάζεται από την άνοδο των επιτοκίων στο παγκόσμιο περιβάλλον, καθώς είναι περισσότερο μακροπρόθεσμο και με σταθερά επιτόκια.

-Ορισμένοι από τους παράγοντες που στήριξαν τη μεγέθυνση της εγχώριας οικονομίας εξαντλούνται ή αντιστρέφονται, όπως η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική και η έντονη ανάκαμψη της κατανάλωσης μετά τους περιορισμούς της πανδημίας.

-Δύο κρίσιμες τάσεις για τη διατήρηση της δυναμικής μεγέθυνσης της οικονομίας μεσοπρόθεσμα. Η πρώτη αφορά τη σταδιακή αύξηση στις εξαγωγές αγαθών τα τελευταία χρόνια, η οποία αφορά ένα σημαντικό εύρος κλάδων και εξαγωγικών προορισμών. Η δεύτερη τάση αφορά συνολικά τον βαθμό στον οποίο η ελληνική οικονομία είναι ανοικτή, όπως ορίζεται από το άθροισμα εξαγωγών και εισαγωγών ως ποσοστό του εγχώριου προϊόντος, και η οποία είναι αυξητική.

-Σημαντικές προκλήσεις για την οικονομία προέρχονται από το διεθνές περιβάλλον. Η στροφή της νομισματικής προς σφιχτότερη στάση αποκτά χαρακτηριστικά διαρκείας, ενώ το χρήμα καθίσταται ακριβότερο και εκλεκτικό. Οι πρόσφατες αναταράξεις στο διεθνές τραπεζικό σύστημα, η ενεργειακή κρίση και ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία διατηρούν την αβεβαιότητα σε υψηλό επίπεδο.

-Προκλήσεις που σχετίζονται με τα δομικά χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας: Ο δομικός πληθωρισμός παραμένει υψηλός, ενώ η μεγέθυνση της οικονομίας έχει συνοδευθεί με επιστροφή σε δίδυμα ελλείμματα, δημοσιονομικά και εξωτερικού ισοζυγίου, των οποίων η εξισορρόπηση είναι σημαντικό να λάβει χώρα νωρίτερα παρά αργότερα.

-Καθώς η χώρα βρίσκεται σε προεκλογική διαδικασία, αποτελεί προϋπόθεση για την εμπέδωση αναπτυξιακής δυναμικής στη συνέχεια να υπάρξει κατάλληλη στόχευση σε τρεις κομβικές περιοχές οικονομικής πολιτικής: Πρώτον, είναι αναγκαία και επείγουσα η επιστροφή σε πρωτογενή πλεονάσματα στο επόμενο διάστημα, που θα προωθεί την ευρωστία των δημοσιονομικών, με επίτευξη και της επενδυτικής βαθμίδας το συντομότερο δυνατό. Δεύτερον, καθώς το παγκόσμιο πλαίσιο πλέον δεν ευνοεί επενδύσεις και εξαγωγές, πρέπει να ενισχυθούν οι υποδομές και οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες, μέσα και από το Ταμείο Ανάκαμψης, που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστική θέση της χώρας. Τέλος, ιδιαίτερη σημασία έχει ο χειρισμός του πληθωρισμού, αφενός για να μην πληγεί η σχετική ανταγωνιστική θέση της χώρας και αφετέρου ώστε να μην υπάρχει συνεχιζόμενη έντονη πίεση στα νοικοκυριά. Προτεραιότητα είναι επίσης μέτρα για τη συστηματική στροφή της άτυπης προς την επίσημη οικονομία.